

dr hab. Danuta Kowalska, prof. UŁ
Zakład Historii Języka Polskiego
Instytut Filologii Polskiej i
Logopedii Uniwersytet Łódzki

RECENZJA

**dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
doktor PAULINY MICHALSKIEJ-GÓRECKIEJ
w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo wszczętym
na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu (na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie
wyższym i nauce - Dz. U. 2018, poz. 1668, art. 218 - 226)**

Sylwetka Habilitantki

Dr Paulina Michalska-Górecka jest absolwentką filologii polskiej na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, którą ukończyła w roku 2007 (na podstawie pracy magisterskiej pt. *Wielkopolskie regionalizmy w Archelii Jana Dekana wydanej w Lesznie w 1643 roku*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Alicji Pihan-Kijasowej). Ukończyła ona również studia podyplomowe w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego (2011). Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa uzyskała na macierzystym Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej w roku 2012 na podstawie pracy doktorskiej pt. *Status staropolskich oboczności wyrazowych w polszczyźnie doby średniopolskiej* napisanej również pod kierunkiem prof. dr hab. Alicji Pihan-Kijasowej. Dysertację opiniowali prof. dr hab. Józef Kość oraz prof. dr hab. Bogdan Walczak. Praca została zarekomendowana przez recenzentów do druku i wydana pod tym samym tytułem w roku 2013.

Od roku 2012 (i nadal) dr Michalska-Górecka pracuje na stanowisku adiunkta w Zakładzie Lingwistyki Antropologicznej w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Od uzyskania stopnia doktora w 2012 roku do wydania monografii, wskazywanej jako

główne osiągnięcie naukowe w postępowaniu habilitacyjnym, upłynęło 9 lat.

Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Jako główne osiągnięcie, będące podstawą ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego (art. 219 ust. 1 pkt. 2a Ustawy), dr Paulina Michalska-Górecka wskazała monografię autorską pt. *Muncerianie, rakowianie, tropiści. Nazwy sekwatywne w polszczyźnie XVI wieku*, Poznań 2021. Praca wpisuje się w nurt badań historycznojęzykowych, dotyczących kształtowania się słownictwa chrześcijańskiego i jest poświęcona nazwom sekwatywnym w szesnastowiecznej polszczyźnie. Zagadnienia związane z reformacją i jej kulturotwórczą rolą od lat budzą zainteresowania historyków języka polskiego, głównie ze względu na dokonujące się pod jej wpływem przemiany polszczyzny doby średniopolskiej. Podjęta przez Habilitantkę w ocenianej monografii problematyka związana z nazwami wyznawców i zwolenników religii w dawnej polszczyźnie była już podejmowana przez badaczy, ale ich ustalenia miały albo wybiórczy charakter i były czynione na marginesie innych rozważań, albo koncentrowały się jedynie na płaszczyźnie semantycznej danej nazwy, pomijając zazwyczaj jej etymologię, frekwencję i ekstensję. Trzeba się więc zgodzić ze stwierdzeniem Autorki, że „brak w literaturze przedmiotu monograficznego opracowania poświęconego analizie leksykalno-semantycznej nazw sekwatywnych” (s. 35). Tym bardziej cieszy wybór przez dr Michalską - Górecką problemu badawczego, a zwłaszcza znalezienie poznawczej luki w lingwistycznych dociekaniach i udatne, w pełni satysfakcjonujące jej wypełnienie. Monografia jest kontynuacją wcześniejszych badań Autorki, które zaowocowały serią artykułów publikowanych od roku 2016. Niektóre zawarte w nich ustalenia zostały przez Habilitantkę wykorzystane w ocenianej rozprawie.

Książka dr Michalskiej-Góreckiej ma wysoką wartość poznawczą. Jej struktura jest klarowna i przejrzysta, składają się na nią: wprowadzenie (s. 9-13), rozdział będący teoretycznym zapleczem analiz (s. 15-84), rozdział analityczny (s. 85-256), podsumowanie (s. 257-291) oraz bibliografia (s.293-309) i indeks analizowanych nazw (s. 313-320). Istotną i bardzo ważną częścią monografii jest obszerny rozdział I, zatytułowany *Ustalenia teoretyczne*, którego zawartość odsłania naukowe predyspozycje Autorki. Rodzaj i jakość stawianych

problemów badawczych, sposób argumentowania, spójność i logiczność wywodów, świadomość możliwości i ograniczeń, jakie kryją się w obranej przez Habilitantkę metodologii badawczej, odwołania do aktualnego stanu badań w pełni pozwalają sformułować wniosek, że dr Paulina Michalska-Górska jest badaczką nie tylko rzetelną, dociekliwą i doskonale zorientowaną w obszarze subdyscypliny właściwej dla podejmowanych badań, ale również umiejącą patrzeć na problem badawczy szeroko i wieloaspektowo. Cel rozprawy już na wstępie został sformułowany jasno i precyzyjnie: jest nim – wedle słów Autorki – analiza leksykalno-semantyczna nazw wyznawców i zwolenników religii oraz sekt funkcjonujących w okresie dynamicznej sytuacji religijnej będącej konsekwencją reformacji i kontrreformacji” (s. 7). Dr Michalska-Górska tego typu nazwy określa za Bogusławem Kreją *sekwatywnymi* (od łac. *sequor* ‘iść za kimś, towarzyszyć komuś’), który to termin – jako syntetyczny i adekwatny do badań diachronicznych – został wykorzystany także w tytule pracy. Autorka posługuje się nim w sposób świadomy, szczegółowo i przekonująco uzasadniając swój wybór (s. 18-19), podobnie zresztą czyni w odniesieniu do całej stosowanej w rozprawie terminologii: w przypadku kategorii pojęciowych, które w literaturze przedmiotu są różnie interpretowane, dr Michalska-Górska każdorazowo dookreśla, jakie rozumienie terminów przyjmuje w pracy, wyczerpująco objaśniając relacje między nimi, co trzeba uznać za przejaw naukowej dojrzałości Habilitantki i dążności do deskrypcyjnej precyzji.

Dodatkowym celem, jaki stawia sobie Autorka w toku analiz, jest ukazanie zależności między zróżnicowaniem konfesyjnym a liczbą funkcjonujących w szesnastowiecznej polszczyźnie nazw wyznawców, a więc próba odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu odnotowane nazwy odzwierciedlają rzeczywiste różnice wyznaniowe, w jakim zaś są jedynie wynikiem wariantywności leksykalnej i synonimii. Autorka stara się opisać słownictwo w momencie jego tworzenia, a tym samym otwiera kolejne perspektywy badawcze związane z przedmiotem jej analiz, związane z procesem kształtowania się w dobie średniopolskiej słownictwa specjalistycznego.

Na szczególną uwagę zasługuje dobór zaplecza materiałowego dla tak sformułowanych celów analiz. Jest nim z jednej strony materiał wyekscerpowany ze *Słownika Polszczyzny XVI wieku*, a więc zawierający słownictwo z różnych zakresów i typów tekstu, co sprzyja

badawczemu obiektywizmowi, z drugiej zaś – materiał z dwóch, anonimowo wydanych w roku 1561, antyreformacyjnych informatorów wyznaniowych: *Rodzaj albo potomstwo Marcina Lutera, piątego ewangelisty i ojca...* oraz *Wizerunk fałecznego i ducha, i nauki, i pisma, tych to od Lutera począwszy aż do dzisiejszych nowo Ewangielikow...* Dwa ostatnie druki nie należały do kanonu źródeł SPXVI, były ekscerpowane jedynie wybiórczo. Decyzję Autorki o włączeniu do analiz anonimowych informatorów trzeba uznać za słuszną, choć może wydawać się nieoczywista: materiał z nich wynotowany nie tylko znacząco powiększa liczbę nazw sekwatywnych (pierwszy zabytek zawiera charakterystykę aż 52 odłamów reformacyjnych, w drugim odnajdujemy opis 10 sekt), ale umożliwia poddanie analizie również duży, bo liczący 30 nazw, zbiór leksemów nienotowanych przez SPXVI, a więc wzbogaca naszą wiedzę o rozwoju leksyki w XVI wieku. Ponadto oba antyreformacyjne informatory nie były dotychczas przedmiotem lingwistycznych badań. Trzeba także zaznaczyć, że Habilitantka poszerzyła zaplecze materiałowe analiz także o źródła pomocnicze, którymi były z jednej strony – utwory nieuwzględnione bądź wykorzystane wybiórczo w bazie tekstów SPXVI, z drugiej zaś – słowniki dokumentujące dawną leksykę (*Słownik staropolski*, słownik języka polskiego Samuela Lindego, *Słownik wileński*, słownik języka polskiego pod redakcją Doroszewskiego). Trzeba więc podkreślić, że korpus tekstów został przez Habilitantkę skompletowany w sposób przemyślany, umożliwiający dotarcie do jak największej liczby funkcjonujących nazw wyznawców konfesji.

Te jasno wytyczone przez Habilitantkę cele badawcze oraz przyjęty punkt widzenia znajdują swoje odzwierciedlenie w konstrukcji rozdziału analitycznego, w którym dokonano klasyfikacji i charakterystyki 342 nazw sekwatywnych ze względu na podstawę leksykalną (212 stanowią nazwy wyekscerpowane z SPXVI, 130 z dwóch katolickich informatorów). Wyodrębniono trzy grupy nazw o charakterze identyfikującym: utworzone od antroponimu (imienia, nazwiska, przydomku twórcy lub przywódcy religii/odłamu, rzadziej od imienia postaci biblijnej bądź mitologicznej); utworzone od toponimu (nazwy miasta, państwa, krainy); utworzone od cechy charakterystycznej dla danej religii/odłamu (związanej m.in. z dogmatem, regułą, obrzędem, zwyczajem, atrybutem). Oddzielną grupę stanowią nazwy ogólne (nieidentyfikujące), które dodatkowo zostały scharakteryzowane z wykorzystaniem narzędzi

kognitywnych, co w konsekwencji umożliwiło dostrzeżenie powiązań semantycznych między poszczególnymi nazwami. Uczynienie przedmiotem analiz zarówno nazw identyfikujących, jak i nazw o charakterze ogólnym, nierzadko wieloznacznych, skrywających wzajemny stosunek przedstawicieli poszczególnych konfesji (zwłaszcza że – jak zauważa Autorka – „granica między obydwoma grupami nazw jest niekiedy trudna do uchwycenia” (s.17)), trzeba uznać za słuszną decyzję, warunkującą osiągnięcie zakładanych celów badawczych.

Autorka wykazała się umiejętnością panowania nad obszernym i zróżnicowanym materiałem, nierzadko sprawiającym kłopoty interpretacyjne i zmuszającym do podejmowania arbitralnych decyzji i rozstrzygnięć. Także budowa każdego hasła jest przemyślana i sfunkcjonalizowana: obejmuje definicję uwzględniającą pochodzenie nazwy i jej znaczenie, frekwencję, ekstensję tekstową, pierwsze poświadczenie w piśmiennictwie XVI wieku oraz przykłady. Analizy mają więc charakter zarówno jakościowy, jak i ilościowy, co niewątpliwie służy obiektywizacji wyników badań. Lektura tej części pracy pokazuje, że dr Michalska-Górecka stanęła na wysokości zadania, zaproponowana przez nią klasyfikacja jest nie tylko spójna, ale także wieloaspektowa i kompletna, daje wgląd w etymologię danej nazwy oraz odsłania zabiegi nominacyjne, związane z procesem powstawania danej klasy obiektów. Wszystkie analizy są bardzo szczegółowe, wnikliwe i rzetelne.

Zaprezentowane w pracy postępowanie badawcze zostało oparte na metodologicznym pluralizmie. W rozdziale teoretycznym Habilitantka podkreśla, że choć praca „wpisuje się w założenia semantyki leksykalnej, niemożliwe staje się obranie jednej drogi badawczej” (s. 26). Świadomość złożoności celów badawczych zaowocowała koniecznością wprowadzenia odmiennych paradygmatów: weryfikacjonistycznego i postmodernistycznego, z którymi skorelowane są dwa językoznawcze nurty: strukturalistyczny i kognitywny, będący częścią lingwistyki antropologicznej (s. 26-27). Autorka wykorzystuje więc narzędzia semantyki lingwistycznej i semantyki tekstu, aksjologii oraz kognitywizmu. Teorię pól leksykalno-semantycznych i teorię wariantu wykorzystuje w trakcie selekcji i porządkowania materiału, ukazując relacje znaczeniowe w obrębie danego pola oparte na synonimii, antonimii, hieperonimii i hiponimii, z kolei analizy leksykalno-semantyczne są wzbogacane metodami kognitywnymi, np. profilowaniem w ujęciu Jerzego Bartmińskiego. W tym miejscu warto

podkreślić, że zastosowanie metodologii kognitywnej w badaniu nazw sekwatywnych jest nowatorskim pomysłem Autorki. Analizy prowadzone są więc w dwóch przeplatających się i uzupełniających perspektywach: lingwistycznej oraz historycznej. Ta druga wynika z dodatkowego celu badań, jaki postawiła sobie Habilitantka, a mianowicie próby rekonstrukcji okoliczności powstania danej nazwy, zgodnie z założeniami semantyki kognitywnej. Instrumentarium badawcze, z którego korzysta Autorka, jest więc bogate, narzędzia zostały właściwie dobrane i w sposób funkcjonalny wykorzystane.

Wszystkie przedstawione w pracy wnioski mają rzetelne podstawy, wynikają z wielopłaszczyznowych analiz, obiektywizm badawczy ujawnia się także w wykorzystywaniu narzędzi językoznawstwa kwantytywnego. Ogromną wartością pracy jest – w moim przekonaniu – klasyfikacja warstw chronologicznych analizowanego słownictwa, z podziałem na dekady dla leksemów o szesnastowiecznej genezie (według pierwszej notacji danej nazwy), która umożliwiła ustalenie momentów przełomowych w przyroście nowego słownictwa. To bardzo ważna informacja dla historyków języka, badających zmiany w obrębie systemu leksykalnego szesnastowiecznej polszczyzny.

Na koniec warto jeszcze podkreślić erudycyjność rozprawy. Habilitantka z naturalną łatwością posługuje się przywoływaną, obfitą literaturą przedmiotu, poświadczającą rozległość tematyczną lektur (bibliografia zamieszczona w monografii, zajmuje aż 17 stron).

Reasumując, rozprawa habilitacyjna dr Pauliny Michalskiej-Góreckiej pt. *Muncerianie, rakowianie, tropiści. Nazwy sekwatywne w polszczyźnie XVI wieku* jest opracowaniem bardzo wartościowym i bogatym pod względem materiałowym. To praca w pełni dojrzała, oryginalna, stanowiąca niepodważalne osiągnięcie naukowe zarówno w sferze poznawczej, jak i metodologicznej. Habilitantka zrealizowała wszystkie wyznaczone cele badawcze, a sformułowane przez nią wnioski są dobrze udokumentowane. Rozprawa spełnia w całej rozciągłości wymagania stawiane pracom habilitacyjnym (Dz. U. 2018, poz. 1668, art. 219), stanowiąc niewątpliwy, znaczący i twórczy wkład w rozwój dyscypliny językoznawstwa, a zwłaszcza w rozwój badań nad leksyką sekwatywną.

Ocena pozostałego dorobku naukowego po uzyskaniu stopnia doktora

W okresie 9 lat od uzyskania stopnia doktora dr Michalska-Górecka wypracowała dorobek, świadczący o systematycznej pracy i będący potwierdzeniem stałego rozwoju naukowego Habilitantki. Obejmuje on, oprócz recenzowanej rozprawy, jeszcze jedną monografię autorską, szesnaście artykułów opublikowanych w czasopiśmie naukowych (większość z listy B i C, w tym także wysoko punktowane, jak np. „Język Polski”), sześć rozdziałów opublikowanych w monografiach wieloautorskich oraz współredakcję sześciu monografii naukowych. Pod względem ilościowym nie jest to może imponująca aktywność naukowa, ale jest ona znacząca pod względem jakościowym. Większość opracowań ma charakter materiałowy, co wiąże się z koniecznością podejmowania żmudnych i czasochłonnych procedur badawczych.

Podoktorski dorobek naukowy Habilitantki koncentruje się wokół dwóch głównych obszarów badawczych. Obszar pierwszy w dużej mierze pokrywa się z zagadnieniami eksplorowanymi w ocenianej monografii. Można do niego zaliczyć opracowania, które poprzedziły główne badanie i w przereklamowanej, uzupełnionej wersji zostały włączone do monografii głównej. W tej grupie prac można wydzielić publikacje poświęcone: 1) poszczególnym nazwom sekwatywnym w polszczyźnie XVI stulecia i ich losach w kontekście trwałości leksyki tego typu (artykuły: *Od ewangelika do protestanta. Dzieje leksemów w polszczyźnie* (2016), *Co się stało z konfesyjonistą? Dzieje leksemu w polszczyźnie* (2018), *Nazwy wyznawców islamu w polszczyźnie XVI wieku* (2019)); 2) funkcjonowaniu nazw sekwatywnych w tekstach (artykuły: *Names of religious dissenters in Jakub Wujek's „Iudicium” (1570)* (2017), *Nazwy innowierców w „Iudicium” (1570) Jakuba Wujka na tle zróżnicowania religijnego XVI-wiecznej Rzeczypospolitej Obojga Narodów* (2017), *Fragment rękopiśmiennego utworu Wykład nabożny piosnki „Salve Regina” (pol. XVI wieku) Jerzego Argiglobyna w kontekście reformacji. Nazwy sekwatywne i nazwy własne* (2020)); 3) sekwatywowi obecnym w słowniku języka polskiego Lindego w kontekście ich definiowania oraz uzupełnienia zasobu XVI-wiecznego (artykuły: *Nazwy sekwatywne związane z reformacją w słowniku S.B. Lindego* (2020), *Nazwy sekwatywne w „Słowniku języka polskiego” S.B. Lindego nienotowane w „Słowniku polszczyzny XVI wieku”* (2020)); 4) źródłom do badań

leksyki sekwatywnej (artykuły: „*Słownik polszczyzny XVI wieku*” jako podstawa materiałowa w badaniach nad leksyką religijną (na przykładzie nazw wyznawców religii i sekt) (2020), *Dwa XVI-wieczne antyreformacyjne informatory wyznaniowe - perspektywy badawcze* (2021)); 5) czynnikiem sprawczym rozwoju polszczyzny doby reformacji i kontrreformacji (artykuły: *Inny w oczach XVI-wiecznych Polaków (rekonesans)* (2015), *Wpływ polemik religijnych na rozwój drukarstwa wielkopolskiego w drugiej połowie XVI wieku* (2016)). Drugim obszarem badawczym, podejmowanym przez Habilitantkę jest dialektologia historyczna, przede wszystkim badanie procesów normalizacyjnych, zachodzących w dobie średniopolskiej. Nurt ten znajduje odzwierciedlenie w monografii pt. *Status staropolskich oboczności wyrazowych w polszczyźnie doby średniopolskiej* (2013) oraz artykułach, m.in.: *Uwagi o przebiegu XVI-wiecznych procesów normalizacyjnych na przykładzie oboczności albo || abo* (2015), *Wygasanie oboczności leksykalnych w polszczyźnie XVI wieku. Oboczność jenże || który* (2015), *Wygasanie oboczności leksykalnych stryj || stryk oraz wuj || uj w dobie średniopolskiej* (2018), *Zwierzęce nazwy istot młodych w polszczyźnie literackiej w świetle współczesnej normy językowej* (artykuł współautorski, 2020).

W dorobku Habilitantki znajdują się również prace o charakterze terminologiczno-metodologicznym, np. *O możliwości zastosowania przekrojów synchronicznych w badaniach nad zróżnicowaniem regionalnym dawnej leksyki* (2010), *Regionalizm frekwencyjny w badaniach historycznojęzykowych (część 1. Zarys problematyki badawczej)* (2010), *Kształtowanie się pojęć „dialektyzm” i „regionalizm” w definicjach encyklopedycznych i słownikowych* (2019). Widać więc, że dorobek Habilitantki nie jest monotematyczny, świadczy zarówno o umiejętności wpisywania się w nurty badawcze podejmowane w środowisku naukowym, jak i umiejętności szukania dla siebie tematów badawczych, które nie były w wystraczającym eksplorowane.

Lektura dorobku naukowego Habilitantki dostarcza recenzentowi dużo intelektualnej satysfakcji i przyjemności, które to odczucia wynikają z kilku aspektów: 1) wyboru interesujących problemów badawczych, 2) stosowania zróżnicowanej, a przede wszystkim właściwie dobranej metodologii, 3) naukowej sprawności i erudycji Autorki, które to cechy znajdują wyraz w klarowności prowadzonych wywodów, w przejrzystej kompozycji, w

dbałości o precyzję wypowiedzi, nieunikania formułowania własnych ocen w konfrontacji z już istniejącymi opiniami, z operowania piękną polszczyzną w odmianie naukowej. Wszystkie publikacje oparte są na bogatym materiale, cechuje je rzetelna obudowa teoretyczna oraz dobre osadzenie w literaturze przedmiotu. Przegląd naukowego dorobku dr Michalskiej-Góreckiej potwierdza jej stały i systematyczny rozwój naukowy oraz dążność do poszerzania pola badawczych zainteresowań, pogłębianie umiejętności analitycznych, poszerzanie kompetencji badawczych i wzbogacanie językoznawczego warsztatu również o nowsze narzędzia badawcze.

Osobnym miernikiem naukowych dokonań są dane naukometryczne, wskazujące na liczbę cytowań prac Habilitantki (7) oraz informacja o posiadanym indeksie Hirscha (3,479). Uznanie budzi liczba 781 punktów, wyliczonych na podstawie listy MNiSW, uzyskanych za publikacje z lat 2013-2021, co w znacznej mierze jest odzwierciedleniem jakości naukowego dorobku dr Pauliny Michalskiej-Góreckiej.

Aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej

W krąg dotychczasowych doświadczeń naukowo-akademickich dr P. Michalskiej-Góreckiej wpisuje się również staż naukowy odbyty jeszcze przed doktoratem – w roku 2011 w Pracowni Historii Języka Polskiego XVII i XVIII wieku Instytutu Języka Polskiego PAN oraz w Pracowni Słownika Polszczyzny XVI wieku Instytutu Badań Literackich PAN w Toruniu. Trwająca do dziś współpraca z toruńską pracownią zaowocowała powołaniem dr Michalskiej-Góreckiej w roku 2018 na doradcę naukowego z zakresu nazw wyznań religijnych i ich zwolenników.

Specyfiką prowadzonych badań można tłumaczyć fakt mniejszej aktywności Habilitantki na polu kontaktów z zagranicznymi ośrodkami akademickimi i uniwersyteckimi. Dr Michalska-Górecka uczestniczyła w roku 2021 w grantie mobilnościowym w ramach programu Erasmus+ na Uniwersytecie Świętych Cyryla i Metodego w Skopju w Macedonii Północnej, gdzie m.in. wygłosiła dwa anglojęzyczne wykłady dla studentów slawistyki: *The beginnings of writing in Polish* oraz *Slavic languages - similarities and differences in lexis* oraz mogła zapoznać się z badaniami prowadzonymi w zagranicznej jednostce.

Uczestnictwo w grantach

Dr Paulina Michalska-Górecka bierze od kilku lat udział w charakterze wykonawcy merytorycznego w pracach zespołu badawczego w grantie Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki pt. *Regionalne słowniki tematyczne języka mieszkańców Wielkopolski - powiaty gnieźnieński i koniński* (0060/NPRH7/H11/86/2018), kierowanym przez dr. hab. Błażeja Osowskiego. W ramach grantu wykonuje korektę haseł słownikowych, bierze udział w konferencjach naukowych oraz przygotowuje publikacje pokonferencyjne *Język w regionie, region w języku* (dotychczas ukazały się dwa tomy, trzeci jest w przygotowaniu). Habilitantka złożyła również w ramach konkursu Miniatura Narodowego Centrum Nauki wniosek grantowy pt. *Nazwy sekwatywne w polszczyźnie XVI wieku w kontekście czeskich nazw sekwatywnych tego okresu*, który co prawda nie uzyskał dofinansowania, jednakże zamierza ona mimo to zrealizować plany badawcze (wniosek zakłada m.in. konsultacje z dr. Robertem Dittmannem (Uniwersytet Karola w Pradze), który bada wpływ reformacji na język czeski. Efektem tej współpracy ma być seria artykułów.

Udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych

Dr Paulina Michalska-Górecka wyniki swoich badań prezentowała po doktoracie na 19 konferencjach naukowych w formie referatów, które były dobrze oceniane przez uczestników sympozjów, reprezentujących różne ośrodki naukowe (o czym mogłam się przekonać także osobiście). Konferencje miały miejsce w najważniejszych ośrodkach naukowych w Polsce: oprócz macierzystej jednostki także Szczecinie, Krakowie, Warszawie, Łodzi, Lublinie, Białymstoku, Gdańsku, Toruniu. Habilitantka wzięła czynny udział także w dwóch konferencjach zagranicznych: we Lwowie (Ukraina) oraz Płowdiwie (Bułgaria).

Osiągnięcia w dziedzinie dydaktyki akademickiej

Habilitantka jest doświadczonym dydaktykiem: prowadziła różne formy zajęć (konwersatoria, wykłady, ćwiczenia, warsztaty, seminaria dyplomowe) na różnych typach studiów (licencjackie, magisterskie, podyplomowe), a nawet różnych kierunkach. Ma ona

również doświadczenia związane ze sprawowaniem opieki nad pracami dyplomowymi: była promotorką 3 prac licencjackich z historii języka polskiego, a także recenzentką 3 prac licencjackich z tego zakresu. Pełniła również funkcję promotorki pomocniczej w przewodzie doktorskim. Powierzano jej także obowiązki opiekuna studentów I roku studiów magisterskich. Habilitantka może się również pochwalić doświadczeniami zdobytymi podczas prowadzenia wykładów i warsztatów w klasach akademickich funkcjonujących w wielkopolskich szkołach.

Osiągnięcia popularyzujące naukę

Działania Wnioskodawczynie związane z popularyzacją nauki wiążą się między innymi z działalnością Studenckiego Koła Naukowego (którego jest honorowym członkiem), tu warto wymienić choćby organizację Dnia Dialektologia, uczestnictwo w Poznańskim Festiwalu Nauki i Sztuki, Dniach Otwartych, Nocy Naukowców, Dniu z Kołami Naukowymi i in. Dr Michalska-Górecka dwukrotnie pełniła funkcję ekspertki w zakresie historii języka polskiego w projekcie edukacyjnym realizowanym przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego i Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu. Kilkukrotnie była członkinią Jury i Kapituły Konkursu Tłumaczeniowego *IDEO- -TRANS: Ideologiczne implikacje przekładu kulturowego* odbywającego się w Instytucie Filologii Romańskiej UAM. Wymiernym efektem jej działań popularyzacyjnych (organizacja wystaw fotograficznych, prelekcje na temat niestandardowych form studiowania, prowadzenie strony internetowej, organizowanie konkursów itp.) są prowadzone od wielu lat cykliczne autorskie zajęcia fakultatywne pt. *Językowo-kulturowe aspekty pogranicza*.

Aktywność na polu organizacyjnym

Do doświadczeń i osiągnięć Habilitantki należą także dokonania o charakterze organizacyjnym oraz w sferze uczestnictwa w życiu naukowym. Obejmują one udział Habilitantki w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism: w latach 2012-2021 sprawowała ona funkcję redaktora naczelnego czasopisma internetowego „Kwartalnik Językoznawczy”, który od listopada 2021 roku funkcjonuje pod zmienionym tytułem: „Poznański Półrocznik Językoznawczy”. Od roku 2018 wypełnia obowiązki sekretarza

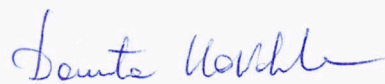
czasopisma „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza”. Jest ona także członkiem zwyczajnym Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego.

Habilitantka brała również aktywny udział w pracach związanych z organizacją życia naukowego. Była współorganizatorką 4 cykli międzynarodowej konferencji odbywającej się na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej UAM - *Język w regionie, region w języku* (2014, 2016, 2018, 2020) oraz sekretarzem konferencji pt. *500 lat Reformacji. Język*, organizowanej przez Zakład Lingwistyki Antropologicznej UAM w roku 2017 w Gnieźnie. Ponadto każdorazowo współredagowała tom pokonferencyjny w Wydawnictwie „Poznańskie Studia Polonistyczne”. Kilukrotnie była członkiem jury *Konkursu na Najlepszy Referat Studencki i Najlepszą Pracę Licencjacką im. Stanisława Dobrzyckiego* (2018, 2020, 2021, 2022), brała także udział w organizacji w Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk warsztatów naukowych poświęconych *Elektronicznemu słownikowi języka polskiego XVII i XVIII wieku*.

Konkluzja

W świetle zawartych wyżej ocen szczegółowych stwierdzam, że monografia, wskazana jako osiągnięcie naukowe wymagane w postępowaniu habilitacyjnym, stanowi zwieńczenie wartościowego pod względem poznawczym dorobku naukowego dr Pauliny Michalskiej-Góreckiej. Książka wnosi istotny wkład w rozwój dyscypliny językoznawstwo. Habilitantka spełnia ustawowe wymagania również w pozostałych aspektach działalności, a w szczególności w zakresie: współpracy naukowej z zewnętrznymi ośrodkami badawczymi, zróżnicowanej aktywności naukowej, dydaktycznej, popularyzatorskiej, organizacyjnej i współpracy z otoczeniem zewnętrznym. **W związku z tym z pełnym przekonaniem stawiam wniosek o nadanie dr Paulinie Michalskiej-Góreckiej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.**

Łódź, 19.09. 2022 r.

/dr hab. Danuta Kowalska, prof. UŁ/